

Q1

Osavuositiedot tammi-maaliskuu 2017

**Hyvä kehitys jatkui
ensimmäisellä
neljänneksellä**

ETTEPLAN Oyj Osavuositiedote 3.5.2017 klo 14:00

ETTEPLAN Q1 2017: Hyvä kehitys jatkui ensimmäisellä neljänneksellä

Katsauskausi tammi-maaliskuu 2017

- Konsernin liikevaihto kasvoi 42,0 prosenttia ja oli 54,8 (1-3/2016: 38,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla kasvu oli 42,8 prosenttia.
- Operatiivinen liikevoitto* parani ja oli 4,3 (2,2) miljoonaa euroa eli 7,9 (5,6) prosenttia liikevaihdosta. Operatiiviseen liikevoittoon sisältyi negatiiviselta yhteisvaikutukseltaan 0,4 (0,2) miljoonaa euroa poikkeuksellisia eriä.
- Liikevoitto (EBIT) oli 3,8 (1,9) miljoonaa euroa eli 7,0 (4,9) prosenttia liikevaihdosta.
- Katsauskauden voitto oli 2,9 (1,5) miljoonaa euroa.
- Liiketoiminnan rahavirta parani ja oli 1,9 (-1,7) miljoonaa euroa.
- Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,12 (0,07**) euroa.
- Henkilöstön määrä kasvoi ja oli katsauskauden lopussa 2 628 (2 080).
- Etteplan muuttaa tulosohjeistustaan parantuneen markkinatilanteen ansiosta: liikevaihto ja liikevoitto kasvavat merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna.

*Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä, kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

**Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050.

Markkinanäkymät 2017

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehitys on tällä hetkellä positiivista. Poliittinen tilanne eri maissa pitää kuitenkin edelleen yllä epävarmuutta ja hidastaa uusien investointien käynnistymistä. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan kehityksen odotetaan jatkuvan. Suomen markkina on piristynyt, mutta yleisen markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, päivitetty 3.5.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna.

Aiempi Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, päivitetty 9.2.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan selvästi vuoteen 2016 verrattuna.

Avainlukuja

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016
Liikevaihto	54 802	38 603	183 938
Operatiivinen liikevoitto	4 329 (7,9 %)	2 178 (5,6 %)	12 071 (6,6 %)
Liikevoitto (EBIT)	3 827 (7,0 %)	1 896 (4,9 %)	10 131 (5,5 %)
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,12	0,07 *	0,33
Omavaraisuusaste, %	42,1	40,0	40,0
Liiketoiminnan rahavirta	1 904	-1 682	5 661
ROCE, %	18,1	15,0	14,8
Henkilöstö kauden lopussa	2 628	2 080	2 545

*Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050.

Toimitusjohtaja Juha Näkki:

”Vuosi 2017 käynnistyi hyvin. Liikevaihtomme kasvoi katsauskaudella ennätyselliset 42 prosenttia, liikevoittonamme tuplaantui ja kassavirta parani merkittävästi vertailukaudesta. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitykseen vaikuttivat yritysostot, mutta myös orgaaninen kasvumme oli vahvaa, 15,7 prosenttia vertailukelpoisilla valuutoilla. Strategian toteutuksemme eteni hyvin, ja Johdettujen palvelumallien osuus (MSI indeksi) liikevaihdosta nousi 57 prosenttiin.

Investoimme katsauskaudella kasvumarkkinoille Puolassa ja Kiinassa sekä avasimme uuden toimiston Suomessa. Kiinassa avasimme uudet toimipisteet Xianiin ja Pekingiin. Puolassa laajensimme toimintaamme avaamalla uuden toimipisteen Poznaniin, josta tarjoamme palveluita asiakkaille erityisesti Puolassa ja Keski-Euroopassa. Puolassa tarjontamme laajeni samalla sulautettujen järjestelmien ja IoT-ratkaisujen lisäksi tekniseen dokumentointiin. Suomessa avasimme uuden toimipisteen Helsingin Vallilaan, jossa keskitymme digitaalisiin ratkaisuihin.

Kysyntätilanne piristyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Suomessa kysyntä oli edelleen muuta Eurooppaa heikommalla tasolla, mutta parani selvästi heikkoon vertailukauteen nähden. Kiinan suunnittelumarkkinoiden avautuminen jatkui. Onnistuimme kasvattamaan Kiinan markkinoille myytyjen työtuntien määrää katsauskaudella yli 70 prosenttia.

Suunnittelupalvelut -palvelualue kasvoi vahvan markkina-asemamme ja ulkoistusten siivittämänä. Laitossuunnittelukin osoitti piristymisen merkkejä ja tarjousaktiiviteetti oli vilkasta.

Sulautetut järjestelmät ja IoT kehittyi positiivisesti ja asiakkaiden kiinnostus digitaalisiin ratkaisuihin jatkui vahvana. Laajensimme palvelutarjontamme palvelumuotoiluun, mikä vahvistaa asemaamme kokonaisvaltaisissa ratkaisuissa.

Tekninen dokumentointi jatkoi vahvaa kasvua. Saksassa ja Hollannissa projektien hidas käynnistyminen vuoden alussa ja ohjelmistoliiketoiminnan alhainen taso heikensivät hieman kannattavuuttamme.

Vuoden toinen neljännes tulee olemaan vertailukautta selvästi lyhyempi pääsiäisen ajoituksen takia, ja epävarmuus vaivaa edelleen markkinoita. Rohkealla strategian toteutuksella olemme luoneet erinomaisen pohjan tulevalle kasvulle, joten piristyneessä kysyntätilanteessa ja hyvän ensimmäisen neljänneksen jälkeen nostamme taloudellista ohjeistustamme ja odotamme liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoden 2017 aikana.

Toimintaympäristö

Etteplanin liiketoimintaan vaikuttavat sekä maailmanlaajuiset megatrendit että toimialakohtainen kehitys. Muun muassa esineiden internet (Internet of Things, IoT), digitalisaatio, vaatimukset ympäristöystävällisille tuotteille ja tuotteiden lyhentynyt elinkaari luovat tarpeita älykkäille ja tehokkaille suunnitteluratkaisuille kaikilla teollisuudenaloilla. Yritykset suuntaavat edelleen investointiaan näille alueille, mikä luo mahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Palveluiden ulkoistustrendin jatkuminen vaikutti positiivisesti toimialan kehitykseen. Palveluiden hankinnan keskittymiskehitys jatkui, mikä tarjosi globaalisti toimiville suunnittelualan yrityksille kasvumahdollisuuksia.

Etteplanin kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaalien kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyi positiivisesti, ja kysyntä piristyi. Epävarmuus ja vaikeasti ennakoitavat muutokset Etteplanin päämarkkinoilla ja eri asiakasteollisuuksissa jatkuivat kuitenkin ensimmäisellä neljänneksellä.

Palveluidemme kysynnässä asiakastoimialoittain ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mutta asiakaskohtaiset erot olivat huomattavia. Kaivosteollisuuden aktiviteetti on lisääntynyt, ja erityisesti korjausinvestointien kysyntä on parantunut. Paperiteollisuuden kysyntä jatkui vahvana. Nosto- ja siirtolaittevalmistajien kysyntä oli keskimäärin hyvällä tasolla. Energian- ja sähkönsiirtopalveluiden kysyntä säilyi verrattain hyvällä tasolla. Metsäteollisuuden laitevalmistajien kysyntä oli edelleen hyvällä tasolla. Ilmailu- ja puolustusvälineteollisuuden kysyntä oli hyvällä tasolla. Ajoneuvo- ja kuljetusvälineteollisuuden erikoisosaamista vaativissa testaus- ja analyysipalveluissa hyvä kysyntä jatkui. ICT-toimialan kysyntä oli hyvällä tasolla. Laitossuunnittelun kysyntä osoitti piristymisen merkkejä, ja tarjouspyyntöjen koko kasvoi. Sulautettujen järjestelmien ja teollisen internetin ratkaisujen kysyntä jatkui hyvänä ja asiakkaat kokeilevat erilaisia teknologiaratkaisuja alan hakiessa vielä muotoaan.

Markkinakehityksessä oli Etteplanin päämarkkinoilla eroja. Kilpailu työntekijöistä ja tiettyjen alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikuttivat koko alan kehitykseen kaikilla markkina-alueilla.

Suomessa teknologiateollisuuden liikevaihto kasvoi hieman 2016, ja liikevaihdon katsotaan olevan noususuunnassa. Tammikuussa 2017 alan liikevaihto oli 14 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Loka-joulukuussa 2016 teknologiateollisuuden yritykset saivat uusia tilauksia 23 prosenttia enemmän kuin heinä-syyskuussa 2016, mutta hieman vähemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2015. Tarjouspyynnöt ovat euromääräisesti kasvussa alkuvuonna. Suomessa suunnittelupalveluiden kysyntä oli edelleen muuta Eurooppaa heikommalla tasolla.

Ruotsissa markkinakysyntä jatkui erittäin hyvällä tasolla. Saksassa, Alankomaissa ja Puolassa suunnittelupalveluiden kysyntä jatkui hyvällä tasolla.

Kiinan markkinoiden epävarmuudesta huolimatta kysyntä säilyi hyvällä tasolla. Erityisesti automatisoitujen tuotantosysteemien ja robotiikan kysyntä oli suurta. Palvelumarkkinoiden avautuminen tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille.

Liikevaihto

Etteplanin liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa 42,0 prosenttia ja oli 54,8 (1-3/2016: 38,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto kasvoi 42,8 prosenttia. Markkinoiden piristyminen sekä keväällä 2016 toteutetut merkittävät yritysostot kasvattivat liikevaihtoa. Liikevaihdon kasvuun vaikutti myös se, että katsauskaudella oli vertailukautta enemmän

työpäiviä, koska pääsiäinen ja siihen liittyvät vapaapäivät ajoittuivat vuonna 2017 toiselle neljännekselle ja vuonna 2016 vastaavasti ensimmäiselle neljännekselle. Orgaaninen kasvu oli 14,9 prosenttia. Vertailukelpoisilla valuuttakursseilla laskettuna orgaaninen kasvu oli 15,7 prosenttia.

Etteplanin liiketoiminta sisältää kausivaihtelun. Kausivaihteluun vaikuttavat loma-ajat sekä asiakasyritysten tuotekehitys- ja investointihankkeiden ajoittuminen pääosin kevääseen ja vuoden loppupuolelle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto on tyyppillisesti muiden vuosineljännesten liikevaihtoa matalampi.

Tulos

Operatiivinen liikevoitto parani tammi-maaliskuussa 98,7 prosenttia ja oli 4,3 (1-3/2016: 2,2) miljoonaa euroa eli 7,9 (5,6) prosenttia liikevaihdosta. Poikkeuksellisten erien negatiivinen yhteisvaikutus operatiiviseen liikevoittoon oli 0,4 (0,2) miljoonaa euroa. Keväällä 2016 toteutetut merkittävät yritysostot kasvattivat liikevoittoa. Lisäksi kysynnän piristyminen ja Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehosti Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja paransi kannattavuutta. Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 37,8 prosenttia.

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä, kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia.

Tammi-maaliskuussa liikevoitto (EBIT) parani 101,9 prosenttia ja oli 3,8 (1-3/2016: 1,9) miljoonaa euroa eli 7,0 (4,9) prosenttia liikevaihdosta.

Tammi-maaliskuussa rahoituskulujen määrä oli 0,4 (1-3/2016: 0,3) miljoonaa euroa.

Tammi-maaliskuun voitto ennen veroja oli 3,6 (1-3/2016: 1,8) miljoonaa euroa. Tuloslaskelman verot olivat 20,6 (18,6) prosenttia laskettuna tuloksesta ennen veroja. Verojen määrä oli 0,7 (0,3) miljoonaa euroa.

Tammi-maaliskuun voitto oli 2,9 (1-3/2016: 1,5) miljoonaa euroa.

Tammi-maaliskuussa osakeantioikaistu osakekohtainen tulos oli 0,12 (1-3/2016: 0,07) euroa. Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,26 (1,77) euroa. Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja oli 18,1 (15,0) prosenttia.

Rahoitusasema ja liiketoiminnan rahavirta

Konsernin rahavarat olivat katsauskauden lopussa 3,7 (31.3.2016: 3,4) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat 34,0 (31.3.2016: 20,2) miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten käyttämättömien luottolimiittien määrä oli 7,3 (31.3.2016: 8,8) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta parani merkittävästi ja oli tammi-maaliskuussa 1,9 (1-3/2016: -1,7) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen oli 0,4 (1-3/2016: -2,0) miljoonaa euroa. Rahavirta parani käyttöpääoman optimoinnin ja asiakkaiden maksuaikojen paremman jakautumisen ansiosta. Rahavirta kertyy vuosineljänneksittäin epätasaisesti liiketoiminnan kausivaihtelun vuoksi

Taseen loppusumma 31.3.2017 oli 134,3 (31.3.2016: 90,5) miljoonaa euroa. Liikearvo taseessa oli 58,2 (31.3.2016: 42,9) miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste oli maaliskuun lopussa 42,1 (31.3.2016: 40,0) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat tammi-maaliskuussa 1,5 (1-3/2016: 1,2) miljoonaa euroa. Konsernin bruttoinvestoinnit koostuivat kasvuun liittyvistä laitehankinnoista ja suunnitteluohjelmistojen lisenssimaksuista.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kasvoi 23,9 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 2 596 (1-3/2016: 2 096) henkilöä ja maaliskuun lopussa 2 628 (31.3.2016: 2 080) henkilöä. Maaliskuun lopussa konsernin palveluksessa Suomen ulkopuolella työskenteli 875 (31.3.2016: 745) henkilöä. Maaliskuun lopussa lomautettuna oli 11 työntekijää.

Liiketoimintakatsaus

Vuonna 2016 toteutetut merkittävät yritysostot sekä ulkoistusliiketoiminnan menestys vahvistivat Etteplanin markkina-asemaa. Johdettujen palvelumallien (Managed Services) kysyntä vahvistui entisestään. Myös digitalisaatioon liittyvien palveluiden kysyntä jatkui hyvänä.

Kysyntä kehittyi vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tapaan positiivisesti ja oli vuoden takaiseen verrattuna selkeästi parempi. Uusia tuotekehitys- ja laitesuunnitteluhankkeita oli aiempaa enemmän, ja Etteplanin orgaaninen kasvu oli vahvaa. Liikevaihdon kasvuun vaikutti myös se, että katsauskaudella oli vertailukautta enemmän työpäiviä, koska pääsiäinen ja siihen liittyvät vapaapäivät ajoittuivat vuonna 2017 toiselle neljännekselle ja vuonna 2016 vastaavasti ensimmäiselle neljännekselle.

Uusia laitossuunnitteluinvestointeja oli edelleen vähän, erityisesti Suomessa, mutta niihin liittyvä tarjousaktiivisuus säilyi vuoden 2016 lopun tapaan hyvällä tasolla, ja tarjousten koko kasvoi.

Suomen markkinatilanne parani, mutta oli edelleen muuta Eurooppaa heikommalla tasolla. Joidenkin alojen erityisosaajien vaikeutunut saatavuus vaikutti jonkin verran liiketoimintamme kehitykseen.

Ruotsissa alan markkinatilanne jatkoi suotuisaa kehitystä, ja Etteplanin Ruotsin liiketoiminta kehittyi positiivisesti. Ruotsissa henkilöstön vaihtuvuus ja kilpailu asiantuntijoista rasittivat edelleen liiketoimintaa. Alankomaissa ja Saksassa projektit käynnistyivät vuoden alussa hitaasti, mutta piristyivät katsauskauden loppua kohden. Puolassa kysyntätilanne jatkui hyvänä, ja liiketoiminta kehittyi positiivisesti.

Kiinan markkinoille myytyjen tuntien määrä kasvoi hyvän markkinatilanteen siivittämänä tammi-maaliskuussa 70,8 prosenttia. Kiinan palvelumarkkina jatkoi avautumistaan. Jatkoimme investointeja kasvuun ja lisäsimme paikallista läsnäoloa avaamalla uudet toimistot Xianiin ja Pekingiin.

Avainasiakkuudet kasvoivat tammi-maaliskuussa 37,9 prosenttia viime vuoteen verrattuna yleisen markkinatilanteen paranemisen ansiosta.

Etteplanin tavoitteena on saavuttaa Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) 65 prosentin osuus liikevaihdosta vuoteen 2019 mennessä. Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta oli tammi-maaliskuussa 57 (1-3/2016: 49) prosenttia. Johdettujen palvelumallien osuuden kasvu tehostaa Etteplanin kapasiteetin hallintaa ja parantaa kannattavuutta.

Digitalisaatioon liittyvien palvelujemme kysyntä kehittyi edelleen erittäin hyvin. Etteplanin asiakkaat investoivat digitalisointiin ja laitteiden älykkyyteen, mikä luo yhtiölle merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Suunnittelupalvelut

Suunnittelupalveluilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten. Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lain-säädännön mukaiseksi.

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016*	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016*
Liikevaihto	31 060	29 971	3,6 %	112 823
Operatiivinen liikevoitto	2 342	1 384	69,2 %	6 493
Operatiivinen liikevoitto, %	7,5	4,6		5,8
MSI-indeksi (Managed Services index)	53	45		49

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin Q1 2016.

Aiemmin Suunnittelupalvelut -palvelualueeseen kuulunut Sulautetut järjestelmät osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät osaamisalue sisältyy Suunnittelupalvelut-palvelualueen vertailulukuihin vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä.

Suunnittelupalveluiden osuus Etteplanin liikevaihdosta tammi-maaliskuussa 2017 oli 57 (1-3/2016: 78) prosenttia. Palvelualueen liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa 3,6 prosenttia ollen 31,1 (1-3/2016: 30,0) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kehitykseen vaikutti Sulautetut järjestelmät osaamisalueen siirto osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen vuoden 2016 toisella neljänneksellä. 2016 toteutetut ulkoistukset kasvattivat liikevaihtoa. Laitossuunnittelupalvelujen tarjousaktiivisuus parani ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 2016 matalalta tasolta ja tarjousten koot kasvoivat. Myös kaivosteollisuuden kysyntä piristyi.

Suunnittelupalveluiden operatiivinen liikevoitto oli tammi-maaliskuussa 2,3 (1-3/2016: 1,4) miljoonaa euroa eli 7,5 (4,6) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuuslukuihin vaikutti Sulautetut järjestelmät osaamisalueen siirto osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen vuoden 2016 toisella neljänneksellä.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta nousi tammi-maaliskuussa 53 prosenttiin (1-3/2016: 45 prosenttia). Suunnittelupalveluiden kapasiteetin käyttöaste oli yleisesti tyydyttävällä tasolla tammi-maaliskuussa 2017.

Ruotsissa Scania CV valitsi Etteplanin autoalan tutkimus- ja kehityskumppanikseen kahden vuoden puitesopimuksella. Yhteistyö kattaa laitteisto- ja ohjelmistosuunnittelun, projektinjohdon, teknisen suunnittelun, akkuteknologian sekä teknisen suunnittelun. Sandvik puolestaan valitsi Etteplanin Preferred Partneriksi Ruotsissa. Sopimus kattaa useita suunnittelualoja kuten projektinjohdon, mekaanisen suunnittelun ja laitteisiin liittyvän turvallisuuden.

Kiinassa Etteplan aloitti yhteistyön Primetalin kanssa.

Sulautetut järjestelmät ja IoT

Sulautetut järjestelmät ja IoT tarkoittaa tuotekehityspalveluja ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä. Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustava palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016*	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016*
Liikevaihto	13 555			35 400
Operatiivinen liikevoitto	1 331			3 956
Operatiivinen liikevoitto, %	9,8			11,2
MSI-indeksi (Managed Services index)	56			54

*Sulautetut järjestelmät ja IoT sisältyi suunnittelupalveluihin Q1 2016.

*Etteplan osti huhtikuussa 2016 Espotelin ja Soikea Solutionsin ja laajensi liiketoimintaansa sulautetuissa järjestelmissä ja esineiden internetiin (Internet of Things, IoT). Sulautetut järjestelmät ja IoT on Etteplanin kolmas palvelualue, jonka raportointi aloitettiin vuoden 2016 puolivuosisat-
sauksen yhteydessä. Ostetut yritykset ovat mukana Etteplanin luvuissa 1.4.2016 alkaen.*

*Aiemmin Suunnittelupalvelualueeseen kuulunut Sulautetut järjestelmät -osaamisalue siirrettiin toisella vuosineljänneksellä 2016 osaksi Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue. Etteplanin liikevaihto sulautetuissa järjestelmissä oli vuonna 2015 noin 11 miljoonaa euroa ja osaamisalueen palveluksessa oli yhteensä noin 130 henkilöä. Sulautetut järjestelmät -osaamis-
alue sisältyy Suunnittelupalvelu-alueeseen vertailulukuihin vuoden 2016 ensimmäisellä nel-
jänneksellä.*

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n osuus Etteplanin liikevaihdosta oli tammi-maaliskuussa 25 prosenttia. Palvelualueen liikevaihto oli tammi-maaliskuussa 13,6 miljoonaa euroa. Palvelualueen kysyntätilanne säilyi erittäin hyvänä kaikilla markkina-alueilla.

Sulautettujen järjestelmien ja IoT:n operatiivinen liikevoitto oli tammi-maaliskuussa 1,3 miljoonaa euroa eli 9,8 prosenttia liikevaihdosta.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta oli tammi-maaliskuussa 56 prosenttia. Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen kapasiteetin käyttöaste oli vuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä erittäin hyvällä tasolla.

Teimme useita Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualueen kasvuun ja kehitykseen tähtäviä investointeja vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Avasimme uuden toimipisteen Puolan Poznaniin siellä ja Keski-Euroopassa toimivan ja kasvavan asiakaskuntamme palvelun parantamiseksi. Soikea-liiketoimintayksikkömme avasi uuden toimipisteen Helsingin Vallilaan ja laajensi palveluvalikoimaansa kattamaan palvelumuotoilun uuden asiantuntijatiimin perustamisen myötä. Jatkoimme myös viime vuonna ostettujen yritysten integrointia ja toiminnan yleistä kehittämistä suunnitelmiamme mukaisesti.

Tekninen dokumentointi

Teknisellä dokumentoinnilla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuotteen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotetun sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa. Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	Muutos ed. vuodesta	1-12/2016
Liikevaihto	10 123	8 625	17,4 %	35 714
Operatiivinen liikevoitto	802	673	19,1 %	2 838
Operatiivinen liikevoitto, %	7,9	7,8		7,9
MSI-indeksi (Managed Services index)	75	66		70

Teknisen dokumentoinnin osuus Etteplanin liikevaihdosta oli tammi-maaliskuussa 18 (1-3/2016: 22) prosenttia. Palvelualueen liikevaihto kasvoi tammi-maaliskuussa 17,4 prosenttia ollen 10,1 (1-3/2016: 8,6) miljoonaa euroa. Palvelualueen hyvää kehitystä leimasi vahva orgaaninen kasvu ja ulkoistusliiketoiminnan menestys. Investoimme myös tulevaan kasvuun käynnistämällä teknisen dokumentoinnin liiketoiminnan Puolassa.

Teknisen dokumentoinnin operatiivinen liikevoitto kasvoi tammi-maaliskuussa ja oli 0,8 (1-3/2016: 0,7) miljoonaa euroa eli 7,9 (7,8) prosenttia liikevaihdosta.

Palvelualueen muutoin hyvää kehitystä rasitti alkuvuonna projektien hidas käynnistyminen Saksassa ja Hollannissa. Myös ohjelmistoliiketoiminnan kysyntä oli alhaisella tasolla.

Johdettujen palvelumallien (Managed Services Index, MSI) osuus palvelualueen liikevaihdosta kasvoi ja oli tammi-maaliskuussa 75 (66) prosenttia liikevaihdosta. Teknisen dokumentoinnin palveluiden kapasiteetin käyttöaste oli yleisesti tyydyttävällä tasolla vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä.

HALLINTO

Varsinainen yhtiökokous

Etteplan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 4. huhtikuuta 2017 Yhtiön toimitiloissa Vantaalla.

Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2016.

Yhtiökokous päätti hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi henkilöä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti **Patrick von Essen, Matti Huttunen, Robert Ingman** ja **Leena Saarinen**. Lisäksi yhtiökokous valitsi hallitukseen uusina jäseninä **Cristina Anderssonin** ja **Mikko Tepposen**.

Yhtiön tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Ari Eskelinen**. Toiseksi tilintarkastajaksi valittiin HT-tilintarkastaja **Olli Wesamaa**. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan Yhtiön hyväksymän laskun mukaan.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia enintään 2 000 000 kappaletta. Omien osakkeiden hankinta voi tapahtua muussa kuin osakkeenomistajien osakeomistuksen suhteessa, eli hallituksella on mahdollisuus päättää myös suunnatusta omien osakkeiden hankinnasta.

Valtuutus sisältää oikeuden päättää Yhtiön osakkeiden hankkimisesta kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella samoin ehdoin ja hallituksen päättämään hintaan tai julkisessa kaupankäynnissä osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä siten, että Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä on enintään kymmenen (10) prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista. Omien osakkeiden vähimmäishankintahinta on osakkeen alin julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta ja enimmäishankintahinta vastaavasti osakkeen korkein julkisessa kaupankäynnissä noteerattu markkinahinta valtuutuksen voimassaoloaikana.

Mikäli osakkeita hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, osakkeet hankitaan muussa kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Tällöin omien osakkeiden hankintaan tulee olla Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakkeita voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa tai käytettäväksi muissa rakennejärjestelyissä. Osakkeita voidaan käyttää myös henkilöstön kannustinohjelmien toteuttamiseen. Hankitut osakkeet voidaan pitää Yhtiöllä, mitätöidä tai luovuttaa edelleen.

Osakkeiden hankinta alentaa Yhtiön vapaata omaa pääomaa.

Valtuutus on voimassa kahdeksantoista (18) kuukautta varsinaisen yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.10.2018. Valtuutus korvaa aikaisemman vastaavan valtuutuksen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 2.500.000 osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää oikeuden päättää antaa joko uusia osakkeita tai Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta merkintäetuoikeudesta eli hallituksella on oikeus suunnata osakeanti tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen. Valtuutus sisältää myös oikeuden määrätä kaikista osakeannin, optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus sisältää siten oikeuden päättää merkintöjen hinnoista, merkintään oikeutetuista ja muista merkintäehdoista. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta voidaan poiketa edellyttäen, että tähän on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yrityskaupan rahoittaminen, muu Yhtiön liiketoiminnan kehittäminen tai pääomahuoltoon liittyvä järjestely taikka henkilöstön kannustaminen. Osakkeita annettaessa hallitus on oikeutettu päättämään, että osakkeita voidaan merkitä apporttiomaisuutta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin. Valtuutus sisältää oikeuden päättää merkintähinnan merkitsemisestä osakepääoman ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston välillä.

Valtuutus on voimassa kaksi (2) vuotta yhtiökokouksen päätöksestä alkaen 4.4.2017 ja päättyen 4.4.2019.

Osinko

Varsinainen yhtiökokous päätti 4.4.2017 hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkona 0,16 euroa osakkeelta ja jäljelle jäävät voittovarajat jätetään vapaaseen

omaan pääomaan. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksettiin osakkaalle, joka osingon täsmäytyspäivänä 6.4.2017 oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään Yhtiön osakasluetteloon. Osinko maksettiin 13.4.2017.

Osakkeet

Etteplanin osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä Small cap -markkina-arvoryhmässä Teollisuustuotteet ja -palvelut -toimialaryhmässä tunnuksella ETTE. Etteplan muutti kaupankäyntitunnuksensa helmikuussa 2017. Vanha tunnus oli ETT1V.

Yhtiön osakepääoma 31.3.2017 oli 5 000 000,00 euroa ja koko osakemäärä 24 771 492 kappaletta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja Yhtiön varoihin.

Yhtiö ei hankkinut omia osakkeita tammi-maaliskuussa 2017. Yhtiö luovutti 28.2.2017 yhteensä 26 263 kpl yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhtiön toimitusjohtaja Juha Näkille osana toimitusjohtajan kannustinjärjestelmää. Yhtiön hallussa 31.3.2016 oli 209 629 kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,85 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä (31.3.2016: 356 196).

Etteplan Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-maaliskuun aikana 739 979 kappaletta yhteensä 4,8 (0,9) miljoonan euron arvosta. Osakkeen alin kurssi oli 5,56 euroa, ylin kurssi 7,68 euroa, keski-kurssi 6,54 euroa ja päätöskurssi 7,00 euroa. Osakekannan markkina-arvo 31.3.2017 oli 171,93 (101,55) miljoonaa euroa.

Liputukset

Etteplan Oyj ei vastaanottanut tammi-maaliskuussa 2017 liputusilmoituksia.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

S-Pankki Oy on irtisanonut Etteplanin kanssa aiemmin solmitun LP-markkinatakaussopimuksen. Sopimuksen mukainen markkinatakaus päättyy 31.5.2017. Yhtiö ei aio solmia uutta markkinatakaussopimusta.

Yhtiö luovutti 28.4.2017 yhteensä 169 939 kpl yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhtiön avainhenkilöille vuonna 2014 perustetun kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti. Luovutuksen jälkeen Yhtiön hallussa oli 39 690 kappaletta omia osakkeita, joka vastaa 0,16 prosenttia koko osakekannasta ja äänimäärästä.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Etteplanin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, toiminnallisille ja taloudellisille riskeille.

Etteplanin riskienhallintakatsaus julkaistiin Talouskatsauksen 2016 sivuilla 80–83.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät katsauskaudella

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus jatkui vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä. Suunnittelupalveluiden kysynnässä oli selkeitä maakohtaisia eroja.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saataavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Tammi-maaliskuussa

ammattitaitoisen henkilöstön vaikeutunut saatavuus erityisesti tietyillä asiantuntija-aloilla oli edelleen liiketoimintariski.

Arvio lähiajan toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yleisen taloudellisen kehityksen aiheuttama epävarmuus on edelleen Etteplanin liiketoiminnan riski. Globaalin talouden epävarmuus aiheuttaa riskin Etteplanin liiketoiminnalle. Asiakkaiden liiketoiminnan mahdolliset muutokset ovat merkittävä riski Etteplanin liiketoiminnalle.

Yhtiön liiketoiminta perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön. Osaavien ammattilaisten saatavuus on tärkeä tekijä kannattavan kasvun ja liiketoiminnan turvaamiseksi. Henkilöstön saatavuus on edelleen liiketoimintariski.

Liiketoiminnalliset riskit ovat edelleen merkittävällä tasolla, mutta niiden ei arvioida kasvavan.

Markkinanäkymät 2017

Etteplanin liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttaa keskeisimmin globaali kone- ja metallituoteteollisuuden kehitys. Toimintaympäristömme kehittyy tällä hetkellä positiivisesti. Poliittinen tilanne eri maissa pitää edelleen yllä epävarmuutta ja hidastaa uusien investointien käynnistymistä. Keski-Euroopan markkinoiden kehityksen odotetaan säilyvän ennallaan. Ruotsin markkinoiden suotuisan kehityksen odotetaan jatkuvan. Suomen markkina on piristynyt, mutta yleisen markkinatilanteen odotetaan jatkuvan edelleen muuta Eurooppaa heikompana. Aasian palvelumarkkinoiden kasvun arvioidaan jatkuvan.

Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, päivitetty 3.5.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna.

Aiempi Taloudellinen ohjeistus vuodelle 2017, päivitetty 9.2.2017

Odotamme koko vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton kasvavan selvästi vuoteen 2016 verrattuna.

Taloustiedottaminen vuonna 2017

Etteplan Oyj:n osavuosisikatsaukset julkaistaan seuraavasti:

Puolivuosisikatsaus 1-6/2017	torstaina 10.8.2017
Osavuosisikatsaus 1-9/2017	keskiviikkona 25.10.2017

Vantaalla 3. toukokuuta 2017

Etteplan Oyj
Hallitus

Lisätietoja: Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 0400 606 372
Outi Torniainen, Viestintä- ja markkinointijohtaja, puh. 040 512 1375

LIITE:

Tilinpäätöslyhennelmä ja liitetiedot

Konsernin laaja tuloslaskelma

Konsernitase

Konsernin rahavirtalaskelma

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tilinpäätöslyhennelmän liitetiedot

Osavuosisikatsaus on tilintarkastamaton.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Etteplanin internetsivuilta osoitteesta www.etteplan.com.

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016
Liikevaihto	54 802	38 603	183 938
Liiketoiminnan muut tuotot	52	256	517
Materiaalit ja palvelut	-4 599	-1 880	-13 893
Henkilöstökulut	-38 167	-28 872	-129 172
Liiketoiminnan muut kulut	-6 919	-5 293	-26 440
Poistot	-1 341	-918	-4 818
Liikevoitto (EBIT)	3 827	1 896	10 131
Rahoitustuotot	168	245	555
Rahoituskulut	-386	-318	-1 245
Voitto ennen veroja	3 610	1 822	9 441
Tuloverot	-742	-338	-1 838
Tilikauden voitto	2 868	1 484	7 604
Muut laajan tuloksen erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	7	82
Muuntoerot	126	-129	-1 157
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat sijoitukset	6	-2	-6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	132	-124	-1 080
Tilikauden laaja tulos yhteensä	3 000	1 360	6 524
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille	2 850	1 471	7 436
Määräysvallattomille omistajille	18	14	168
	2 868	1 484	7 604
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille	2 983	1 347	6 356
Määräysvallattomille omistajille	16	14	168
	3 000	1 360	6 524
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,12	0,07 *	0,33
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	0,12	0,07 *	0,33

*Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050.

KONSERNITASE

(1 000 EUR)	31.3.2017	31.3.2016	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	2 940	2 117	2 910
Liikearvo	58 164	42 927	58 128
Muut aineettomat hyödykkeet	18 193	9 961	18 036
Myytavissä olevat sijoitukset	687	684	680
Muut pitkäaikaiset saamiset	87	54	41
Laskennalliset verosaamiset	413	182	365
Pitkäaikaiset varat yhteensä	80 485	55 926	80 159
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	358	0	255
Myyntisaamiset ja muut saamiset	49 514	30 956	49 180
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	194	177	139
Rahavarat	3 728	3 412	4 750
Lyhytaikaiset varat yhteensä	53 794	34 546	54 324
VARAT YHTEENSÄ	134 279	90 472	134 483
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 000	5 000	5 000
Ylikurssirahasto	6 701	6 701	6 701
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	18 607	4 406	18 524
Omat osakkeet	-386	-1 060	-386
Muuntoerot	-1 854	-985	-1 981
Muut rahastot	225	223	219
Kertyneet voittovarot	24 460	20 102	17 099
Tilikauden voitto	2 850	1 471	7 436
yhteensä	55 603	35 857	52 613
Määräysvallattomat omistajat	181	11	165
Oma pääoma yhteensä	55 784	35 868	52 777
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	3 184	1 894	3 293
Korolliset velat	22 611	8 642	23 807
Muut pitkäaikaiset velat	53	630	649
Pitkäaikaiset velat yhteensä	25 848	11 165	27 750
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	11 424	11 531	10 461
Ostovelat ja muut velat	40 107	30 910	42 513
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1 117	998	982
Lyhytaikaiset velat yhteensä	52 648	43 439	53 956
Velat yhteensä	78 495	54 604	81 706
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	134 279	90 472	134 483

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Asiakkailta saadut maksut	53 721	37 444	174 644
Maksut liiketoiminnan kuluista	-50 779	-38 563	-165 607
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	2 942	-1 119	9 037
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-225	-108	-813
Saadut korot liiketoiminnasta	10	14	44
Maksetut välittömät verot	-822	-469	-2 606
Liiketoiminnan rahavirta (A)	1 904	-1 682	5 661
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-397	-88	-1 879
Tytäryhtiöhankinnat	-1 093	-418	-22 262
Tulot ehdollisesta saamisesta	0	215	215
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4	5	24
Muiden sijoitusten hankinta	0	0	-10
Lainasaamisten vähennys	0	0	45
Investointien rahavirta (B)	-1 486	-286	-23 866
Rahavirta investointien jälkeen (A+B)	418	-1 968	-18 204
Rahoituksen rahavirta			
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	0	13 937
Omien osakkeiden hankinta	0	-148	-693
Lyhytaikaisten lainojen nostot	1 039	335	11 685
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 708	-3 878	-22 547
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	610	20 601
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-109	0	-4 569
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut	-375	-289	-1 184
Maksetut osingot ja muu voitonjako	0	0	-3 046
Rahoituksen rahavirta (C)	-1 153	-3 371	14 184
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-735	-5 338	-4 020
Rahavarat kauden alussa	4 467	8 807	8 807
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-4	-57	-37
Rahavarat kauden lopussa	3 728	3 412	4 750

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Taulukon sarakkeiden selitteet

A) Osakepääoma	F) Muuntoerot
B) Ylikurssirahasto	G) Kertyneet voittovarot
C) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	H) Yhteensä
D) Muut rahastot	I) Määräysvallattomien omistajien osuus
E) Omat osakkeet	J) Oma pääoma yhteensä

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	7 436	7 436	168	7 604
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	-6	0	0	0	-6	0	-6
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	82	0	82	0	82
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-1 200	44	-1 157	0	-1 157
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-6	0	-1 118	7 480	6 356	168	6 524
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-3 046	-3 046	0	-3 046
Osakeannista saadut maksut transaktiomenoilla vähennettynä	0	0	13 937	0	0	0	0	13 937	0	13 937
Suunnattu osakeanti	0	0	181	0	928	0	0	1 109	0	1 109
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-693	0	0	-693	0	-693
Osakepalkkiot	0	0	0	0	328	0	0	328	0	328
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	14 118	0	563	0	-3 046	11 635	0	11 635
Oma pääoma 31.12.2016	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2017	5 000	6 701	18 524	219	-386	-1 981	24 535	52 613	165	52 777
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	2 850	2 850	18	2 868
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	6	0	0	0	6	0	6
Muuntoerot	0	0	0	0	0	127	0	127	-1	126
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	6	0	127	2 850	2 983	16	3 000
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osakepalkkiot	0	0	83	0	0	0	-76	7	0	7
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	83	0	0	0	-76	7	0	7
Oma pääoma 31.3.2017	5 000	6 701	18 607	225	-386	-1 854	27 310	55 603	181	55 784

(1 000 EUR)	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2016	5 000	6 701	4 406	225	-949	-863	20 101	34 621	-3	34 618
Laaja tulos										
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	1 471	1 471	14	1 484
Käyvän arvon muutos myytävissä olevat rahoitusvarat	0	0	0	-2	0	0	0	-2	0	-2
Ulkomaisen tytäryhtiön nettosijoituksen suojaus	0	0	0	0	0	7	0	7	0	7
Muuntoerot	0	0	0	0	0	-129	0	-129	0	-129
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0	0	0	-2	0	-122	1 471	1 347	14	1 360
Liiketoimet omistajien kanssa										
Omien osakkeiden hankinta	0	0	0	0	-148	0	0	-148	0	-148
Osakepalkkiot	0	0	0	0	37	0	0	37	0	37
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	-111	0	0	-111	0	-111
Oma pääoma 31.3.2016	5 000	6 701	4 406	223	-1 060	-985	21 571	35 857	11	35 868

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄN LIITETIEDOT

Yleistä

Etteplanin palvelut kattavat suunnittelun, teknisen dokumentoinnin, sulautettujen järjestelmien sekä IoT:n (esineiden internet) ratkaisut. Asiakkaitamme ovat maailman johtavat valmistavan teollisuuden yritykset. Palvelumme parantavat asiakkaittemme tuotteiden ja suunnitteluprosessien kilpailukykyä tuotteen koko elinkaaren ajan. Etteplanin innovatiivisen suunnittelukyvyn tuloksia on nähtävissä lukuisissa teollisuuden ratkaisuisissa ja arjen tuotteissa.

Vuonna 2016 Etteplanin liikevaihto oli 183,9 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa on yli 2 500 asiantuntijaa Suomessa, Ruotsissa, Alankomaissa, Saksassa, Puolassa ja Kiinassa. Etteplan on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä tunnuksella ETTE.

Etteplan Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 3.5.2017 tämän osavuositarkastuksen julkistettavaksi.

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastuksen laadinnassa on noudatettu samoja kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita kuin vuoden 2016 tilinpäätöksessä, mutta sitä ei ole laadittu noudattaen kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Vuonna 2017 voimaan tulleilla standardimuutoksilla ja tulkinnoilla ei ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Vuoden 2016 tilinpäätös löytyy osoitteesta www.etteplan.com ja laskentaperiaatteet sen sivuilta 14–22.

Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät tämän tiedotteen lopusta.

Arvioiden käyttö

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuvia lausumia, jotka perustuvat johdon tämän hetkisiin oletuksiin ja tiedossa oleviin tekijöihin sekä johdon tämän hetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuvat oletukset ovat perusteltuja. Lopputulokset voivat kuitenkin erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuvista lausumista johtuen mm. muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista sääntely-ympäristössä ja valuuttakursseissa.

Tunnusluvut

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016	Muutos ed. vuodesta
Liikevaihto	54 802	38 603	183 938	42,0 %
Operatiivinen liikevoitto	4 329	2 178	12 071	98,7 %
Operatiivinen liikevoitto, %	7,9	5,6	6,6	
Liikevoitto (EBIT)	3 827	1 896	10 131	101,9 %
EBIT, %	7,0	4,9	5,5	
Voitto ennen veroja	3 610	1 822	9 441	98,1 %
Voitto ennen veroja, %	6,6	4,7	5,1	
Oman pääoman tuotto, %	21,1	16,8	17,4	
ROCE, %	18,1	15,0	14,8	
Omavaraisuusaste, %	42,1	40,0	40,0	
Korolliset bruttovelat	34 035	20 172	34 269	68,7 %
Nettovelkaantumisaste, %	54,3	46,7	55,9	
Taseen loppusumma	134 279	90 472	134 483	48,4 %
Bruttoinvestoinnit	1 530	1 176	30 186	30,1 %
Liiketoiminnan rahavirta	1 904	-1 682	5 661	213,3 %
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,12	0,07 *	0,33	71,4 %
tulos, EUR	0,12	0,07 *	0,33	71,4 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	2,26	1,77	2,14	28,2 %
Henkilöstö keskimäärin	2 596	2 096	2 407	23,9 %
Henkilöstö kauden lopussa	2 628	2 080	2 545	26,3 %

*Vertailukauden osakekohtainen tulos on osakeantioikaistu. Osakeantikerroin oli 1,050.

Poikkeukselliset erät

Erien, jotka ovat joko kokonsa tai luonteensa puolesta olennaisia tai jotka eivät ole toistuvia, katsotaan olevan poikkeuksellisia. Ne esitetään konsernin tuloslaskelmassa asianmukaisissa erissä. Alla olevassa taulukossa on esitetty tuloslaskelman erät, joihin poikkeukselliset erät sisältyvät:

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016
Liiketoiminnan muut tuotot	15	215	215
Henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut	-383	-391	-1 886
Liikevoitto (EBIT)	-368	-176	-1 671

Operatiivisen liikevoiton täsmäytys

Operatiivinen liikevoitto on vaihtoehtoinen tunnusluku, joka kuvaa yhtiön operatiivista suoritustasoa: siihen ei sisälly yritysjärjestelyihin liittyviä eriä kuten aineettomien hyödykkeiden poistoja ja lisäkauppahintojen uudelleenarvostuksia. Alla olevassa taulukossa esitetään operatiivisen liikevoiton täsmäytys liikevoittoon (EBIT).

(1 000 EUR)	1-3/2017	1-3/2016	1-12/2016
Liikevoitto (EBIT)	3 827	1 896	10 131
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	517	283	1 939
Lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät	-15	0	0
Operatiivinen liikevoitto	4 329	2 178	12 071

Tunnuslukujen laskentakaavat

Orgaaninen kasvu

$$\frac{\text{(liikevaihto tarkastelukaudella - liikevaihto vertailukaudella - hankitun yhtiön tuottama liikevaihto tarkastelukaudella)} \times 100}{\text{liikevaihto vertailukaudella}}$$

Operatiivinen liikevoitto

liikevoitto (EBIT) + yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot +/- lisäkauppahintojen uudelleenarvostuserät

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

$$\frac{\text{(tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta - verot)} \times 100}{\text{(oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus) keskiarvo}}$$

Sitoutuneen pääoman tuotto prosentti (ROCE), ennen veroja

$$\frac{\text{(tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta + korkokulut ja muut rahoituskulut)} \times 100}{\text{(taseen loppusumma - korottomat velat) keskiarvo}}$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{(oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus)} \times 100}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{\text{(korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit)} \times 100}{\text{oma pääoma + määräysvallattomien omistajien osuus}}$$

Osakekohtainen tulos

$$\frac{\text{(tulos ennen veroja ja määräysvallattomien omistajien osuutta - verot - määräysvallattomien omistajien osuus)}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$$

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$